

Giáo sư Thayer nói: "Mô hình lập trình công nhân đối với Giáo hội Công giáo không phải là ý tưởng hay và nó còn tồi tệ hơn nữa trong bối cảnh khu vực kinh tế. Tất nhiên, phe bảo thủ sẽ nêu quan ngại về ô nhiễm chính trị làm lý do".

Bản dịch của **BBC Vietnam.com**

Báo điện tử Asia Sentinel vừa có bài 'Hanoi Pain' của tác giả Roger Mitton, cựu phóng viên tờ Straits Times của Singapore tại Hà Nội, nhận xét về tình hình kinh tế-chính trị Việt Nam.

Chia rẽ trong nội bộ đang công sự VN trở nên sâu rộng hơn vì nền kinh tế tiếp tục đi xuống, đe dọa tới sự bình ổn chính trị trong nước.

Tuần trước, Ban Chấp hành TW đang vừa có phiên họp khẩn cấp nhằm tìm cách thúc đẩy cuộc đấu tranh chống lạm phát, tình trạng đình công kéo dài và thâm hụt thương mại ngày càng trầm trọng.

Đang tồn tại nhiều quan điểm mâu thuẫn nhau trong nội bộ đang công sự, từ Bộ Chính trị tới tầng lớp cán bộ địa phương, về nguyên nhân gây ra căn bệnh hiểm nghèo của nền kinh tế VN và cách thức khắc phục chúng.

Các lãnh đạo của đang công sự cũng chia rẽ thành hai phe: một tiếp tục ủng hộ chính sách

phát triê n tốc độ cu a Thu t ơng Nguyễn Tấn Dũng, và mô t quy tu xung quanh Tô ng bí th Nông Đức Ma nh với chu tr ơng h ơp nhất phát triê n, châ m h n nh ng bên v ơng h n.

Các khác biê t về t duy kinh tế này quê n gần với các than phiền cá nhân lâu nay về viê c ông Dũng tiến c nhiều nhà kỹ tri và đồng h ơng miền Nam cu a ông mà loa i b ết đi nhiều nhân vâ t cao cấp khác, nhất là ng ời miền Trung. Thêm vào nh ững ra n n ết này là chiến đi ch chống tham nh ững thiếu hiê u qua cu a chính ông Thu t ơng, cũng nh các đ ợ t trấn áp m ời đây đối với các nhà báo và ng ời Công giáo.

Khu ơng hoa ơng la nh đa o

Các nguồn tin bên trong Đa ơng và gi ới ngoa i giao cho biết ngày càng có nhiều đồn đoán rằng nếu các chia rẽ sâu sắc thêm n ă thì chúng có thê gây ra khu ơng hoa ơng về lãnh đa o trong t ơng lai gần.

Hô i nghi TW tuân tr ợc, cuô c ho p lân th ơ ba trong năm ch a có tiên lê cu a ca 160 thành viên Ban Chấp hành, đã đ ợ c triê u tâ p mô t cách vô i vấ nhằm ngăn chắ n tình tra ơng b ợc xúc cu a ng ời dân và tâ p trung ý l ợc vào cuô c khu ơng hoa ơng kinh tế vốn đang bắt đầu đe doạ bình ô n xã hô i cũng nh quyền lãnh đa o cu a Đa ơng.

Giáo s Carlyle Thayer, chuyên gia VN ta i Ho c viê n Quốc phòng Úc châu, nói: "Hô i nghi TW lân ba cho thấy là mô t điều gì đó rất quan tro ơng đang đ ợ c tha o luâ n".

Ông Nguyễn Trần Ba t, chu tiê ch tâ p đoàn Investconsult, mô t trong các công ty t vấ kinh tế l ờn nhất VN, nhâ n xét: "Hô i nghi lân này rất quan tro ơng vì nó chú tro ơng vào viê c gia i quyết la m phát và pha n ơng tr ợc tình tra ơng suy su p trên thi tr ơng Hoa Kỳ".

Ta i hô i nghi trung ợng lân tr ợc, Ban Chấp hành TW đa ơng, vốn hết kiên nhẫn tr ợc tình tra ơng la m phát tăng gâp 30%, đã trao cho bộ Chính tri trách nhiê m qua n lý nên kinh tế cho t ợi hết năm. Quyết đi nh này đ ợ c cho nh t ợc quyền điê u hành cu a chính phu ông Dũng .

Bản thân ông Thuấn và giới thân cận của ông không thể làm gì trước quyết định này vì họ chỉ chiếm số ít trong Bộ Chính trị, nên các ứng viên của ông bí thư Nông Đức Mạnh chiếm ưu thế.

Hội nghị TW 7 hồi tháng Bảy không nhất thiết là dấu hiệu cho thấy sự bất tín nhiệm đối với ông Thuấn, mà là chỉ dấu rằng nhiều người trong Ban Chấp hành không tin ông là người cho đúng cho việc điều hành đất nước trong thời kỳ khó khăn này. Và việc hội nghị 8 tiếp tục triển khai cho thấy rõ là những người này vẫn chưa chấp nhận thuyết phục người khác.

Không ăn mừng

Chỉ một ngày trước khi Hội nghị mở màn, thuấn Dũng còn lặp lại rằng các bộ ngành phải ưu tiên kiểm soát lạm phát, bình ổn kinh tế vĩ mô, bảo đảm an ninh xã hội và duy trì phát triển bền vững.

Ông cũng tiếp tục thúc đẩy mục tiêu tăng trưởng 7% trong năm nay, tuy nhiên nhiều người cho là không thể đạt được.

Ngân hàng Phát triển Á châu và một số tổ chức khác dự đoán con số khoảng 5%.

Tại Hội nghị TW tuân thủ, đa số CS không ngoan điều chiến lược dự đoán của mình một cách chung chung, rằng "tuy nhiên tăng trưởng cân đối duy trì mức phù hợp và bền vững".

Ông Dũng cũng ra lệnh cho các bộ ngành, đặc biệt là Ngân hàng Nhà nước VN, phải chú ý tới các dao động trên thị trường tài chính thế giới và Hoa Kỳ để đưa ra các biện pháp bảo đảm sống còn của hệ thống ngân hàng trong nước.

Theo ông Thủ tướng, người từng có thời gian chức thống đốc Ngân hàng Nhà nước, cho tới nay khu vực hoạt động tài chính Hoa Kỳ chưa gây ảnh hưởng nhiều tới kinh tế VN.

Thế nhưng giới kinh doanh VN lại cho thấy quan ngại rằng suy giảm kinh tế Mỹ sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng tới nền kinh tế vốn đã yếu ớt của VN.

Ngày càng có nhiều đơn đoán rằng nếu các chia rẽ sâu sắc thêm nữa thì chúng có thể gây ra khu vực hoạt động về lãnh đạo trong tương lai gần.

Ông Nguyễn Trần Bạt nói: "Rõ ràng, suy giảm kinh tế Mỹ sẽ ảnh hưởng tới các chỉ tiêu kinh tế xã hội của chúng ta và có thể sẽ phá vỡ điều chỉnh các mục tiêu lâu dài".

Số lượng quan chức mang của ông Dũng trái hẳn với lời phát biểu trong diễn văn khai mạc của ông Mạnh. Ngoài mặt, từng người của hai ông có thể không quá khác nhau, nhưng tình hình pha trộn bề chìm vô cùng rõ rệt.

Trong một năm trở lại đây, tình hình kinh tế VN đã xấu lại còn xấu hơn, với thị trường xuất khẩu lớn nhất Hoa Kỳ đang dần lâm vào nguy cơ suy thoái. Mọi việc có thể còn tồi tệ thêm nữa khi các gia đình thu nhập trung bình và thấp phải chịu các đợt tăng giá dịch vụ thiết yếu.

Tình trạng bất mãn trong dân và nạn đình công, lãn công có nguy cơ tăng cao.

Phải thêm thời gian nữa mới có thể biết được hội nghị tuân thủ có khiến lãnh đạo đảng CS đưa ra thêm hành động nào nữa hay không. Nếu không, có thể sẽ có thêm một hội nghị trung ương nữa, hoặc thậm chí một đại hội hội nghị kỷ niệm, mà trong đó các lãnh đạo chủ chốt kể cả ông Dũng và ông Mạnh, bị cho ra ngoài lề hoặc thay thế.

Đô ng thuâ n

Tô ng bí th Nông Đứ c Ma nh ca nh báo trong diễn văn bế ma c cu a mình ta i Hô i nghi TW 8:"Ph i coi tr ng và nâng cao ch t l ng, hi u qu công tác t t ng, thông tin tuyên truy n, t o s nh t trí, đ ng thu n trong toàn Đ ng, toàn dân, toàn quân và m i c p, m i ngành".

Đa ng Cô ng sa n không chi lo lắng về chia rẽ nô i bô mà còn quan nga i về các vấn đề xã hô i và đối lâ p về chính tri .

Đó là nguyên nhân ta i sao có các đ t trấn áp m i rôi đối v i các nhà báo và phe Công giáo.

Thu t ng Dũng đã go i các cuô c biê u tình m i đây cu a ng i Công giáo là "hoàn toàn không thê chấp nhâ n đ t c" và nói nếu không chấm đ t, các hoa t đô ng này có thê a nh h ng xấu t i quan hê đang tốt đ p giã Nhà n c và Giáo hô i.

Lãnh đ o VN cho rằng ô n đ nh chính tri là nguyên nhân thu hút đầu t

Các quan ch c cấp thành phố, đă c biê t nh ng ng i có liên hê v i các nhân vậ t kỳ c u nh Tô ng bí th Ma nh hay các ông Tr ng Tấn Sang hoă c Lê Hồng Anh, đã muốn có hành đô ng ma nh tay h n. Họ nghĩ rằng Hoa Kỳ và các n c ph ng Tây hiê n đang quá bân bi u v i tình tra ng khu ng hoa ng tài chính và bâu c tô ng thống Mỹ đê mà chú ý t i viê c trấn áp tôn giáo và báo chí VN.

Thế nh ng mô t số ng i khác, chu yếu thuô c phe hòa hoãn h n cu a ông Thu t ng, cho rằng tốt nhất là ca hai bên cùng bình tnh la i.

Giáo sư Thayer nói: "Mô hình lập trình công nhân đối với Giáo hội Công giáo không phải là ý tưởng hay và nó còn tồi tệ hơn nữa trong bối cảnh khu vực kinh tế. Tất nhiên, phe bảo thủ sẽ nêu quan ngại về ôn định chính trị làm lý do".

Việc trấn áp báo chí cũng như phe Công giáo là những chủ đề cũng đã được thảo luận tại Hội nghị TW tuân thủ vì, cũng giống như tình hình kinh tế, chúng gắn liền với sự ám ảnh của Đảng về ôn định chính trị và duy trì độc đảng.

Tiến sỹ Nguyễn Quang A, giám đốc Viện Nghiên cứu Phát triển tại Hà Nội, nói: "Đảng CS luôn luôn lấy quan ngại về ôn định làm lý do chống dân chủ hóa và họ sẽ tiếp tục làm như vậy".

Lãnh đạo Đảng cho sự ôn định chính trị trong nước là nên tập trung vào sức thu hút đầu tư nước ngoài, nhất là khi các nước lân cận như Malaysia, Thái Lan và Philippines đều đang mất ôn định.

Mô hình phức tạp của tổ chức Business Monitor International Ltd ra đời đầu năm, trong đó xếp hàng các quốc gia châu Á - Thái Bình Dương dựa theo nguy cơ chính trị, đặt VN vào vị trí thứ hai về ôn định chính trị gần hàng, tiếp theo là Hồng Kông và chỉ sau Singapore.

Ông Vũ Mão, chủ tịch Ủy ban Đối ngoại của Quốc hội VN, nói: "Tôi cảm thấy buồn vui lẫn lộn khi nghe thấy rằng ôn định chính trị thực sự mất tại VN được coi trọng quá."

"Đánh giá như vậy theo quan điểm của tôi là hơi quá, và không tính đến các vấn đề lâu nay của đất nước như quyền sở hữu đất đai, tình trạng nghèo đói ở nông thôn và chất lượng sống của công nhân thu nhập thấp."

Thậm chí vậy, trong đánh giá nguy cơ chính trị về lâu dài, báo phức tạp nói trên xếp VN xuống gần cuối bảng, chỉ hơn Lào và Miến Điện đôi chút.

Tất nhiên, cho dù có tranh chấp nô i bô trong ban lãnh đạ o đạ ng câm quyền, ít ng i nghĩ chính thê cô ng sa n ta i VN có thê su p đô vì lý do kinh tế hay vì hoa t đô ng cu a mô t số nhân vâ t bất đồng chính kiến, nhà báo hay tu sỹ.

Thế nh ng điều chắc chắn là ban lãnh đạ o hiê n th i đang bi áp l c nă ng nê và không thê không triê u tâ p cuô c ho p khâ n nh hô i nghi tuân rồi. Nhĩng chi tiết cu a cuô c hô i nghi đang dần dần đ c làm rõ.